

پنجشنبه — ۷ شباط ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۸

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مسئولی محمد مسیح

ملی محسن

آبونه شرائطی .
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه من هیئتتجه
طبعی تفسیر ایدلمه یین
آثار اعاده ایدلمز .

اردن بسره کونده بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

ارنر لساندره

کنج ، ذی قدرت ادیج
حسن عالی بک افندی به

نه حالتدر بیلیم بڑ بو دیاده
بلادن ذوق آلمش مبتلارز ،
باشمن سده باب رضاده
توکل اهله پیشوالرز .

ازلدن منجلی همدایت بڑده ،
بولدن صایانلره عنایت بڑده ،
بدایت بڑده در ، نهایت بڑده ،
مبداء ، معاده آشنالرز .

نور ذاتی بولدق هرشیده عیان ،
یاغزده حقه باطلده برهان ،
دم کلدی اوقوتدق نافوسه اذان ،
باشقه بروادیده بارسالرز .

اهلنه عیاندیر بوسوزده کی راز ،
اوی بیلن بیلیه هرکس آکلماز ،
یاغزده بردر حقیقت ، مجاز ،
ارباب حکمته مقتدالرز .

ادراکی حالمز ، قلمز یاغز ،
یاغزدن ایتسون هقلر فرار ،
آتشدن یابیلدش سفینه سزار ،
بهر حقیقتده ناخداالرز .

غالب کلدک کیروب نفس ایله جنکه ،
الشفات ایتدک نام ایله نشکه ،
یکرتکز کیرسه کده کونده بیک رنگه ،
کیرلی ایشمن یوق ، بی ریلارز .

دنیا ایله هتقی مسخر بڑده ،
ظاهر آ بکزه درز کرچه عاجزه ،
حق بول صادریده اتکیزه ؛
کعبه وصل ایچون رههارلز .

ازمیر توقادی زاده

شکیب

اون اوچنجی عصر هجریده استانبول حیاتی

[مابعد]

کلین اوپهلرینه پلانچی چیچکلردن آصق آسان قادینلرده
واردی ، نو آصقیر نه قدر کافتلی شلردی . آصقیچیلق صنعتی
قادینلر مزجه قدیمدر ، دهسا اوللری کلین اوپهلرینه شالیدن
آصق آصارلردی . حمام اوستهانی ، حمام ناطرانی کبی صنعتلر
قادینلر مزجه مقبول عد اولمالارزدی . بعضی لایالی مشرب نازدارلر
جنکیلیک مسالکینی ده اختیار ایدرلردی .

جنکیلیکده هوس ایدن نازدارلر ، طول مدت ، جنکی قول باشیلری
قادینلرک اقامتگاهلارینده بولانلر مشقه خانه لرده رقص تلم ایدرلردی .
معلوم اولدیغی اوزره بڑده رقص قدیمدر ، ارکک اویونخیلر . کوچک
وقادین اویونخیلر ده جنکی اطلاق اولتوردی . اسکیدن الحی
ضیافلرینده بیله کوچکر رقص ایدردی . ۷۴ تاریخده العا
اولدی . کرچه قادین جنکیلر لغو اولمندی ایسه ده کیده رک
رغبتمزلکدن طولانی هریری بر کوشه به چکیلدی وارتنق
هوس ایدنلر ده قالدی .

الیوم شوراده بوراده قبضی قادینلرک رقصی کور و بداهاسکی
جنکیلری و جنکیلیک صنعتی استحضاف ایتک روای حق دکلدر
ظن ایدرم ، چونکه قاصداک برنجی شرطی سازندک و خوانندک
مثلاو اصوله آشنا اولمقدر و هر آدمی سارک اصوله توفیقاً
آتمه مجبوردر ، رقصه کندیته کوره بر طاقم اصولی وقاعدسی
واردی ؛ انانی رقصه قفا طوتملر ، اوموزدن تیترمهلر ،
بل قیرمه لر ، طپوقدن جارمه لر ، طرناق اوستده اوچار کبی
قوشمه لر کاملاً سازک اصولده جریان ایدردی .

بر زمانلر جنکیلرک معروفه لوی طوسون باشا قزی خیره به ،
خانچی قزی زهراء کوچک بازارلی نالیده . بو کوچک بازارلی
نالیه حقد . (نالیم نالیم کوچک بازارلی نالیم) نهرانیله برده
ترکی انشاد ایتشارلردی . جنکیلرک چالغیچیلرینه سیزه چی تعبیر
اولتوردی . بولنلرده قبضی قادینلرک ایدی ، وقادینلرک انانی رقصه ده
اویونی قیزیشدر برق ایچون یاللاح ، یاللاح ، یاللاح ، دیبه رک
حایقیرمه لری رقصی بر قاندا هوا لاندیرر ، الک آغیر باشلی خانم
افندیلری بیله جیلدن چقارر ، اویوشمش اولان هوساستی
جانلاندیرلردی . برده نخته قاهه قادینلرک هامنده ناطر اسمالک صدامی
قدر تیز و پوروز سز قادین سسقی شمدی به دکن دیکله مدیکمی
سولرسیم مبالغیه حمل اولمالیدیز . بر قینه کیجه سنده ایدی

ترك ايله فرار ايدن كلينلر چوق كورلمشدر . بوندن صكرده
فسخ نكاح و نفقه دعولى بش كوتر . مجاره قايين سراترين
محكمه محضر لرينه ، كانلرينه قاش ايتيمكه مجبور اولور . محكمه لرده
اوغراشير طور دردى .

حقوق عائله قانونى افشاء بوكني حاللارك اوكني آلمش اوله جقدرد .
حام اوسترلى ، حام خادم لرلى ، بوغيميلر ، آصقيجىلر ،
جنكيلى اشاغى بو قارى هب برسويده قاديئلرايدى ، بونلر اوله
(قوجولرينك بيلك دولوتهديدرلى ، نصيبقلى التنده قالان وانواع
جبر و محكمه لرينه تحصيل ايدن وهله اومر مع قايانانا و كوردوجولرك
كلينلرينه قارشى بيله دكلرى كين و احتراصلرينك سويله نصيب
ايتدكلرى سورو سورو ديدى قوديلرى ، حد و بابان اولمين
اويقيجى حقسز قلقرلى و افتار لولى التنده ازيلوب مسكين ، جين ،
اوبوشوق بر حالده قالان وايكي لقردى ي بر اديه كتوردوب
سويله مسنى بيلمه بن زور بلا سوز سويله بن مطيع و قناعتكار)
او قاديئلرى كي دكلديلر ، اوله قيدرله مقيد اولمز لردى ، دائما
سربست ياشامق ايسترلردى ، بالفرض بولر بر حاله معروض قالسلر
بيله در حال كورلتقى قوپاروب اورتىلى آلت اوست ايدر لردى
بونلر همان همان ارككلرله مساوى درجهده متانت صاحبي ايديلر
بونكله برار غايت چالشقان ، ايشكدار ، بيجركلى عبنى زمانده
نصكير ، مزاج اشنا كوزدن معنا سوز قاديئلرايدى ، خلفه قارشى
دايما طالى ديللى ، كولر بوزلى بولتورلر ، ركدر لرى اولسده اصلا
بللى ايتزلر ، غم و قساوت كوترمز لردى . هر كسه قارشى بنه
اشوش كورونيلر ، هر شينك هب طاللى طرفدن بحث ايدر لردى .
حاصل كندى سويرمه كم يولنى بياير لردى ، بونوع قاديئلر انجه
حاملر مالك خام قديئلر ايله دها زياده طانيشير ، سويشبر لردى .
بو كسك طيقه ده بولان خام قديئلر كاتجه : بونلر قوجه لرى
سايباسنده هيچ بر ايشله مشغول اولمز لردى . قوجقلى بيله
طايه لرى ، داييلرى ، لالارى بيودر لردى [۱] كنديلرى فرط
تغدى ايله سميرلندكلارندن چهره لرينك رنگى بارلاق و تازده
كورونيردى ، حتى اكر تيرسى ياشندن دها كنج كوردنكلارندن
بو حال زندكيلرندن نمون اولور لردى . فقط شيشانلق ارنديجه
وجود لرينك خوشه كتميه جك صورتده شكلوى بوزلويغندن ،
ايشسزلكدن طولاني كنديلرينه كندكجه بر رخاوت و رسالت

بوقادين حمام اوبوننده كيلنج رولته چيغمشدى ، كيل صاناركين
مشهور قوزونى - كه (شو قارشى كه طاعده بر قوزو مهلر)
كفته سند ، در بن قدر يايق يايق اوقومشدى . يازموسى صباحه
يقين قادينك كور و بارلاق صداى قارشى كه طاعلرده عكس
ايتدكجه ديكه ليلر اوزوننده نه بولك تاثيرلر حاصل اتمشدى .
بيلدز قمر قول باشى ده كوزل زورنا جالاردى ، ديدكيم كيجه
زورنا ايله اسماه زفانت اتمشدى .

سلفده كچن خاتم افنديلر عصرى خاتم افنديلر من كي
سينما ، تياتر و مثالو مدنى اكلجهلره بيشه مه مشلرلر .

عائله منازعلىرى

زده عائله منازعلىرى كثر الوقوعدر ، هب عوام طاقنده
زوج و زوجه بيشنده ديرلك سزلك دائمي كيدر ، بو كچمسزلكه
قايانالركده دخلى وارد ، اكر قايانالركلنلر سى سهو مزلر .
مثلا اوله سنده يالكز باشه قالان كين قاياناسنه كيدوبده :
« خانم بنه ، ائمزىكلىم ، اوده برشى بوقنه بيه جكم » ديه جك
اوله آلاجنى جواب (زفتك بكنى) دن عبارتدر ، زواللى
كلين اوله سنده اغترله چوجنه تنى سويلر ، اوفى اويوتنه چاليشير
الربله مغال باشنده چوجك بزلرينى بيقار ، اياغيله ده بيشك
صاللار ، اقسام نواله تنى حاضر له مقدمه كلنه عايددر ، نه چاره كه
بو وظيفه ي اضا ايتك ايچون اوده ارزاق نامنه برشى قلامشدر ،
قوجه سنك كتيره چي شيه انتظار ايدر ، حالو كه حريف اقشاجى
اولديغندن كيجه ميخانه عودتى اغتر اكرى ، كوز شاشى ، جهره
خشين ، اوست باش چامورلر ، ناموش ، كويا اوى ايچون بر قيه
اوسقور و آلمش ، حالو كه ائده بولد كليركن كوپكركايتش ،
سازى الله قالمشدر . اكر كچي چنلهك طولديغندن و پاره
وبرلديكندن طولاني كوندوزدن اتمك بر قالمشدر . سر خوش
مهادى خور دانير ، برشيلر سويلر . چوجنى كوچكلكه اوبونديغندن
يواشجه سويله مسنى اخطار ايدن زوجى كويا بولك بر قباحث
ايشله مش كي حريف اغترينه ، يوزينه ، دينه ، ايماننه اغتر
طولوسى كفر طوفانى صاورور ، او كورلتى آرمسده چوجق
اويانير . چاتلارجه سنه اغلامنه باشلار . قايانانا كورمجه خاتلر
كويامعا رضه ي تسكين ايتيمكه كليرلر . حالو كه كلينك عليه سر خوشك
غضابى بر قانده تشديد ايدرلر . زواللى كلين بلك يرينه تميز برده
دايق ير . بو حال بر دكل ، بش دكل ، كل يوم بولهدر . عاقبت
(نكاحم حلال جام آزد) ديه ياوروسنى قوجاغه آلوب
قچمه مجبور اولور ، حتى (باغريمه طاش باصارم) ديوب اولادى

[۱] كيا چوجقلى داييلرندن و اختيار لالارندن دايما كل اوغلانك
نره قونجولوسى ، ديوب قارينك غول بيانيسى مصاليرنى ديكليه ديكليه
اوماجيدن قورقار ، كيرى كي يوزولر ، يياچيدن او زكر خويشلا نيره ، اوزولر
بيور كيدر مقالانير ايجلى قورقوسندن اوله لرند يالكز ياتمازلردى .

مستعد ذکار ستونی

مسابقہ

شعر

امیر

جیاتک بہارند نہ گوئش وار ، نمدہ جیجک ؛
شو صوصامش روح ایچن بر داملانور بوق ایچجک ،
بر سیل ، بڑی سورؤکارکن املرک دیاسنہ ،
نمدن قیمت وریورز قاتیلرک دیاسنہ ؟ .

خشین ، حسس ، سرت بر جولہ هیچ بیقمدان چریق ، دیدن ؛
پیشندہ قوش سنہ لرحہ ضعیف ، جانسز بر امیدک ؛
سعادتی بولق ایچن اوغراش ، آتیل و خیریلان .
صوکی بر هیچ ! . . . سعادت ی ؟ . . . ہیسی یلان !

*

کنجلمک رؤیای قاپ قارائاق ، جوق قارشیق ! . .
بدبختلرہ ویر الہم برآز آتش ، برآز ایشیق ؛

سرر ضیا

قاضی کوی ، ۱۹۲۳

قوجہ سنہ احتیاجی اولیانلر اصلا اہمیت ویرمزلر ، انلری
ہیچہ صایارلردی ؟ قوجہ لر ی دہ بیلیمہ مزلکدن کلیرلردی .
... پاشاک رفیقہ محترمہ لر ی خاتم افندیگ برارالق مصرہ
عزیمتئلرندہ شاعرہ . . . خاتم طرفندن انشاد اولنان شرقی
کفہ لر ی بوراہہ درج ایلدم بوکفہ لر اولوقت معروف بستہ کار -
لرمزدن اندرونی علی بک طرفندن بستلہ شمسدی بونک بری
غیر کوردی ، دیگر ی دہ عشاق مقامبندہ درر صورتی زیرہ
درج ایلدم .

شرقی غیر کوردی

جاہ تاثیر ایشدی یازلر
کوزنہ ل چکدی دل نغموازلر
حسرتہ کندک یاقان بیچارہ

نقرات

جانی مژدہ ویرر آوازلر

سن کیدہ لدن یاقدی بو حسرت اودی
فکر زلفک باشدہ عقلی قودی
مقدمک مژدہ سنی کیم اوقودی

ایضا

علی رضا

مابعدی وار

(کچن نسخہ مزیدہ کی «سعد آباد وندیم» عنوانی شعرک بشنی
مصرعندہ کی «تاریخی» کلمہ «تاریخہ» اولہ جقدر ، واقعہ سہ مرتبہ
دولابی عرض اعتذار اولنور .)

کلدیگندن نشہ لر ی خلدار اولوردی . برطرفندن دہ سالاملق
اکتجہ لر ی کثرت و تنوعی و علی الخصوص ایچ اغالرنک ،
چاشیر اغالرنک ، روم کیلارچی بماغلرنک رجحایت و مقبولیتی
عزت نفسلری نچیدہ ایدرک بوجالرک تاثیرات مہیجہ سیلہ سیکرلی
اولورلر ، پیرانیرلردی . وانلردہ ہیجانلری تہسکین ایچون
ہیجسارندن اکتجہ لر تدارک ایتکہ کندیلرندہ حق کورلر
بوجولرینی بلافاصلہ استعمال ایدرک اضطراب درونیلری ، روحی
کدرلری کیدرمک ایستیرلردی .

خاتم افندیلرک بوغیر طبیعی حاللریت اعتراض ایدنلر یوق
دکلدی فقط انصافلہ تحلیل ایدنلر بوجالرک اساس قیصافناجقدن
متولدہ برمقلد لکدن عبارت اولدیفندن وقادبندہ برانسان اولق
حیثیہ ماہیت حسہ ایلہ متحسس بولندیگندن انلری دہ معذور
کوردرلردی .

ایشتہ حمام اوستہ لر ی وانلرہ نمائل برطاقم ماجرادوشکونی
قادیئلر بومثللو خاتم افندیلرہ انتسابی کندیلرینہ مسالک اتخاذ
ایستیرلردی .

یانلرندہ غایت شن ، شوخ و شطارتی بولنورلر ، برطاق طائلی
عالملرہ آودورلر قلبہ قسوت ویرہ جک ، سیکرلرہ طوقونہ جق
شیلردن اجتناب ایدرلر ، جاندن غایت صمیمی کورونیرلردی .
شوحال غریب طبیعی ، استانبولہ ، غری روم ایل قادیئلرنک ،
خصوصیہ قادیئلرنک وار ککلرنک دائمادوق و صفایاہ دمکدار
اولدق لری سیروز طرفلرندن سرایت ایلہ لرک واستانبولہ اریجہ
بردورہ تکامل کچیرلرک دہا ایچہ لشیرلمش واربابی ارمہ سنسدہ
ظریف (زورفا) ظرفا عنوانی تعمم ایتمشدر .

دیگر بروایتہ دہ یونانیجہ (لربوز) دنیان مدللای اطہسنہ
نسبہ بودرلو ذوقہ (لربوز عشق) اطلاق اولنسنہ باقیلجہ
ظ فالندک منشائی مدللای اطہسی اولسی ظن ایدییلور . بو ظرفا
طاقی حقندہ مرحوم متیف باشاک شوقطہ سنی بوراجقدہ
تذکار ایتمکی مناسب کوردم :

ظرفاہہ ظرفادر دیہم بن اصلا
چونکہ تالیف ایدہم عقل ایلہ سحاق لکی
انلرک مقصدی یرتقی ایلہ یرتقی یامامق
ہیج ممکن می یامامق دلک ایلہ دلکی

ظرفالقالک حارظرفادرلری قوجہ لرندن متفردرلر ، ذوقلرینہ
انکل اولدق لریچون قوجہ لرینک وجودی انلرہ بر عذاب ، بر
اشکنجہ در . قوجہ لرندن دائما اوزاق اولق ایستیرلر ، فقط
تجسس لرندن دہ صاقینیرلردی .